

El llenguatge 11

L'almirall ^{29/IX/1971}

El qui té el grau més elevat en la marina de guerra és un almirall. Es un mot d'origen àrab — procedent del mateix terme que hem incorporat al català i a d'altres llengües amb la forma emir— tal com mostra gairebé inequívocament la síl·laba inicial, característica de molts mots d'aquesta procedència i que, com altres noms que designen càrrecs o dignitats, com rei, bisbe, abat, marquès, comte, vescomte, batlle, veguer, etc., ha esdevingut també llinatge o cognom. És més o menys corrent, en el llenguatge col·loquial, de fer servir la forma «almirant», que devem a la pressió del castellà. Però saber que la forma correcta, i l'única admissible, és almirall no és pas, ni de bon tros, cap coneixement d'especialista, perquè és del tot injustificable que hom arribi a acollir el barbarisme «almirant» en un text imprès, tal com hem vist recentment. Cal creure, per tant, que es tracta d'un lapsus que ningú no pretendria justificar.

En canvi, potser sí que algú tindria la temptació de justificar la denominació «illes de l'Almirantazgo» —que trobem també en un altre text escrit en català— per a un grup d'illes de l'arxipèlag de Bismarck, al nord-est de Nova Guinea, denominació que en la nostra llengua ha d'ésser illes de l'Almirallat tal com figura, per exemple, a la Gran Enciclopèdia Catalana. Efectivament, sovint s'afirma, amb molta convicció, que els noms propis no s'han de traduir, i recórrer a aquesta denominació en català per a un indret tan allunyat de nosaltres, amb el qual no ens uneixen lligams ni històrics ni geogràfics, pot semblar a algú un excés de zel. Però els qui addueixen aquestes raons ho farien sense pensar que la denominació castellana no és tampoc autòctona ni original, que no és sinó una traducció talment com ho és la catalana. No se'n acudiria mai, i suposem que a ningú, de traduir noms genuïnament castellans, d'ús universal, com Buenos Aires o San Francisco, però sí d'un territori que no té cap relació amb la llengua castellana. en francès en diuen «iles de l'Amirauté», en castellà «islas del Almirantazgo», i en les altres llengües la forma equivalent és ben enraonada que en català en diguem illes de l'Almirallat sense cap suspicació que tinguem complexos ben dignes d'eliminar.

Albert Jané